

Министарство просвјете и културе
Републике Српске

ПРОГРАМ
ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА
(за секретаре)

ПРОГРАМ ПОЛАГАЊА СТРУЧНОГ ИСПИТА

Програм полагања стручног испита за секретара у средњој школи из члана 8. овог Правилника, састоји се од градива за усмени дио и градива за писмени дио испита, те представља оквир у којем ће се кретати испитна комисија.

Програм садржи сљедеће градиво:

1. Уставно уређење БиХ и Републике Српске;
2. Прописи из области средњег образовања и васпитања и Конвенција о правима дјетета,
3. Управни поступак и управни спор;
4. Радно законодавство и Посебни колективни уговор за запослене у области образовања и културе;
5. Канцеларијско пословање;
6. Литература;

Писмени дио испита садржи теме из дјелокруга послова секретара.

1. ТЕМАТСКИ ОКВИР ЗА ПИТАЊА ИЗ ОСНОВА УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА БиХ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- Устав БиХ – Општи оквирни споразум за мир у БиХ – Анекс 4,
- Надлежност институција БиХ,
- Парламентарна скупштина БиХ (Представнички дом и Дом народа – избор, мандат, састав, начин одлучивања и надлежности),
- Предсједништво БиХ (избор, мандат, састав и надлежности),
- Вијеће министара БиХ (именовање, мандат, састав и надлежност),
- Уставни суд БиХ,
- Устав Републике Српске,
- Законодавна власт – Народна скупштина Републике Српске (именовање, мандат, састав и надлежност),
- Извршна власт – Влада Републике Српске (састав, избор, одлучивање о виталним интересима и овлаштења премијера, овлаштења министара, мандат и надлежности),
- Судска власт Републике Српске – врсте судова, именовање судија,
- Јединица локалне самоуправе – начелник/градоначелник (избор, мандат, надлежности), Скупштина,
- Хијерархија домаћих и међународних општих правних аката, објављивање закона и других општих аката и забрана повратног дејства;
- Омбудсман за дјецу Републике Српске.

2. ЗАКОНСКИ И ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ ИЗ ОБЛАСТИ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ОПШТИ АКТИ ШКОЛЕ

- Средње образовање је доступно свима под једнаким условима и није обавезно,
- Циљеви средњег образовања и васпитања,
- Оснивање и престанак рада школе,
- Врсте школа,
- Васпитно-образовни рад,
- Годишњи програм рада школе,
- Наставни планови и програми,
- Ученици,
- Право на бригу о физичком и менталном здрављу и безбједности ученика има првенство над другим правима,
- Праћење, вредновање и оцјењивање резултата рада ученика,
- Полагање испита у средњој школи: разредни, завршни, матурски, поправни, допунски и годишњи испит,
- Васпитно-дисциплинске мјере,
- Радници школе,
- Наставници, стручни сарадници и остали запослени у школи,
- Радно вријеме наставника и стручних сарадника,
- Теже повреде радних дужности,
- Руковођење и управљање школом,
- Стручни органи школе,
- Признавање стране школске исправе,
- Евиденције, јавне исправе, печат,
- Финансирање школе,
- Надзор над радом школе,
- Казнене одредбе,
- Права и обавезе родитеља,
- Улога и обавезе школе,
- Заснивање и престанак радног односа у школи,
- Стручно усавршавање и напредовање наставника и стручних сарадника,
- Унапређивање и руковођење школом и процедура избора органа управљања и руковођења,
- Школски органи (органи управљања и руковођења – школски одбор),
- Савјет за развој средњег образовања и васпитања,

- Савјет родитеља,
- Савјет ученика,
- Стручни органи у школи (Наставничко вијеће, Одјељенско вијеће, стручни активи),
- Општи акти школе (статут, интерни правилници школе и друго).

3. УПРАВНИ ПОСТУПАК, УПРАВНИ СПОР, НОРМАТИВНО-ПРАВНИ И ПРАВНИ ПОСЛОВИУ

- Појам и основна начела управног поступка,
- Стварна и мјесна надлежност,
- Појам странке у поступку, општење органа и странака,
- Странка у управном поступку, законски заступник, привремени заступник; овлашћени представник и заједнички представник; пуномоћник и стручни помагач,
- Записник,
- Начини општења органа и странака; начини достављања, рокови и њихово рачунање, повраћај у пређашње стање,
- Трошкови поступка, ослобађање од трошкова,
- Покретање поступка, спајање ствари у један поступак; измјена захтјева, одустанак од захтјева и поравнање,
- Поступак до доношења рјешења, скраћени поступак, посебни испитни поступак; претходно питање у управном поступку,
- Усмена расправа, доказивање, врсте доказа и обезбеђивање доказа,
- Одлучивање у управном поступку, рок за доношење рјешења, рјешење и дијелови рјешења, дјелимично, допунско и привремено рјешење, исправљање грешака у рјешењу, закључак,
- Жалба у управном поступку, право на жалбу, рок за жалбу, садржај жалбе, надлежност за поступање по жалби, рад првостепеног органа по жалби, рјешавање по жалби другостепеног органа, жалба у случају кад првостепено рјешење није донесено, рок за доношење рјешења по жалби и достављање другостепеног рјешења,
- Појам правноснажног, коначног и извршног рјешења донесеног у управном поступку,
- Понављање управног поступка, легитимација за покретање понављања поступка и рок у ком се захтјев може поднијети, разлози за понављање поступка,
- Захтјев за заштиту законитости, поништавање и укидање рјешења по основу службеног надзора; укидање и мијењање правноснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке,
- Правне посљедице поништавања и укидања рјешења,
- Извршење рјешења донесеног у управном поступку; извршење закључака и поравнања, судско и административно извршење,
- Предмет управног спора; одређење управног акта, управне ствари и надлежног органа,
- Странке; тужилац, тужени; заинтересовано лице,

- Коначни управни акт; ћутање управе; повраћај одузетих ствари и накнада штете; покретање спора,
- Тужба; претходни поступак, утврђивање чињеница, пресуда, жалба, ванредна правна средства, обавезност пресуде,
- Заштита личних података,
- Држављанство БиХ и Републике Српске (стицање држављанства, престанак држављанства).

4. РАДНО ЗАКОНОДАВСТВО И ПОСЕБНИ КОЛЕКТИВНИ УГОВОР ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА И КУЛТУРЕ

- Извори радног права,
- Радни однос, појам запосленог, послодавца, синдиката, основна права и обавезе запослених и послодаваца, правилник о раду,
- Радни однос на одређено вријеме; радни однос са непуним радним временом; приправници; уговор о правима и обавезама директора, услови за заснивање радног односа; уговор о раду, ступање на рад, пробни рад, привремени и повремени послови, допунски рад;
- Пуно радно вријеме, скраћено радно вријеме, прековремени рад, распоред и прерасподела радног времена,
- Одмори и одсуства, одмор у току дневног рада, дневни и недјељни одмор; годишњи одмор, одсуство уз накнаду, неплаћено одсуство, мировање права из радног односа,
- Општа заштита запослених, заштита омладине, заштита материнства, породилско одсуство и одсуство са рада ради њега дјетета; одсуство са рада ради посебне њега дјетета или друге особе,
- Заштита инвалида, обавештење о привременој спријечености за рад,
- Зарада, накнаде зараде и друга примања,
- Проглашење технолошког вишка, забрана дискриминације,
- Измјена уговора о раду, измјена уговорених услова рада; премјештај у друго мјесто рада; упућивање на рад код другог послодавца,
- Разлози за престанак радног односа; споразумни престанак радног односа; отказ од стране запосленог; отказ од стране послодавца; поступак у случају отказа; посебна заштита од отказа уговора о раду; отказни рок и новчана накнада; незаконити отказ, мирно рјешавање радних спорова,
- Остваривање и заштита права запослених; рокови застарјелости потраживања из радног односа; синдикат запослених; репрезентативност синдиката,
- Колективни уговори и међусобни однос закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду, врсте колективних уговора; учесници у закључивању колективног уговора, преговарање и закључивање колективног уговора; примјена колективних уговора; регистрација и објављивање колективног уговора,
- Надзор над примјеном прописа о радним односима,
- Уговор о дјелу на основу Закона о облигационим односима.

5. КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

- Основни појмови у канцеларијском пословању,
- Примање поште, отпремање поште, евидентирање и отпремање аката са ознаком "повјерљиво", "интерно", "службена тајна",
- Поступак завођења аката, здруживање, архивирање и чување предмета.

За писмени дио испита кандидат израђује првостепене и другостепене одлуке, рјешења или уговоре које закључује средња школа, као и друге акте потребне за пословање школе.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 31/02 и 31/03),
2. Устав БиХ (Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини – Анекс IV),
3. Закон о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 13/02, 87/07 и 50/10),
4. Закон о управним споровима ("Службени гласник Републике Српске", број 109/05);
5. Закон о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", бр. 68/07 и 109/12),
6. Закон о средњем образовању и васпитању("Службени гласник Републике Српске", бр. 74/08, 71/09, 104/11 и 33/14),
7. Правилник о избору и раду школског одбора у средњој школи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 7/09, 46/09 и 69/13),
8. Закон о раду ("Службени гласник Републике Српске", број 01/16),
9. Посебан колективни уговор за запослене у области образовања и културе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 70/16),
10. Закон о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и "Службени лист СРЈ", бр. 31/93, "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04),
11. Закон о печатима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 17/92, 63/01 и 49/07),
12. Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 1/04 и 13/07),
13. Упутство о спровођењу канцеларијског пословања у републичким органима управе ("Службени гласник Републике Српске", бр. 31/05, 5/06, 10/07, 31/09, 43/09, 74/09, 99/09, 98/10 и 111/10),
14. Закон о архивској дјелатности („ Службени гласник Републике Српске“, број 119/08).

НАПОМЕНА: За правилнике и остале подзаконске акте који су донесени у складу са Законом о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник Републике Српске", бр. 74/08, 71/09, 104/11 и 33/14) нису наведени тачни извори ("Службени гласник Републике Српске"), због могућности да се исти могу мијењати и допуњавати. Приправници су обавезни те документе проучити у њиховој основној форми, а затим све измјене и допуне које се на њих односе, који су им доступни у школи.